

Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Ostrava – Hrabůvka, Klegova 27

Klegova 1398/27, 700 30 Ostrava - Hrabůvka

Identifikátor školy: 600 145 221

Termín konání inspekce: 5. – 8. dubna 2004

Čj.:	n2-1150-04/11140
Signatura:	kn6cx142

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v přírodovědných předmětech, jazykových předmětech a informatice vzhledem ke schváleným učebním dokumentům v době inspekce,
- ❖ materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v přírodovědných předmětech, jazykových předmětech a informatice vzhledem ke schváleným učebním dokumentům v době inspekce,
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v přírodovědných předmětech, jazykových předmětech a informatice vzhledem ke schváleným učebním dokumentům v době inspekce.

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Ostrava – Hrabůvka, Klegova 27 (dále jen „škola“) byla otevřena v 70. letech minulého století jako velká sídlištní škola s pěti pavilony. V současné době má celkem 524 žáků rozdělených do 24 tříd. Ve 2., 4., 5., 7. a 9. ročníku je vždy jedna třída zřízena pro žáky s vývojovými poruchami učení. Pro rozvoj sportovních zájmů a schopností žáků zřídila ředitelka školy v 1. – 9. ročníku sportovní třídy (po jedné v ročníku) zaměřené na kopanou. Od 6. ročníku postupně přecházejí na rozšířenou výuku tělesné výchovy.

Právní forma školy – příspěvková organizace.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI V PŘÍRODOVĚDNÝCH A JAZYKOVÝCH PŘEDMĚTECH A V INFORMATICE VZHEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM V DOBĚ INSPEKCE

Hodnocení personálních podmínek vzdělávání a výchovy vycházelo z kontroly dokladů o dosaženém vzdělání všech pedagogických pracovníků, pro které byl ve škole v době inspekce stanoven vyučovací úvazek. Zjištěné skutečnosti jsou velmi příznivé, neboť předepsané podmínky odborné a pedagogické způsobilosti všichni výše určené pedagogové včetně ředitelky splňovali. Vyučovací úvazky učitelů sledovaných předmětů jsou stanoveny s ohledem na jejich aprobaci, což odpovídá nízkému počtu neodborně vyučovaných hodin (pouze 14 z 201 hodiny, tj. 7%). Vyučovací povinnost ředitelky, jejích dvou zástupců, výchovné poradkyně a učitele – metodika informačních a komunikačních technologií je snížena předepsaným způsobem. Výchovná poradkyně má dlouhodobé pedagogické zkušenosti, funkci vykonává čtrnáct let, absolvovala studium výchovného poradenství a z hlediska délky pedagogické praxe vyhovuje předepsanému požadavku.

Řízení školy je výstižně popsáno ve vydaném organizačním řádu s přílohou obsahující grafické schéma zavedených funkcí s rozsahem působnosti a systém nadřízenosti a podřízenosti. Dále jsou uvedeny základní údaje o škole a jejích součástech, dokumentace školy a povinnosti zaměstnanců včetně pracovních náplní. Konkrétní činnost ve škole je poměrně přísně plánována (co není zahrnuto do týdenního plánu, není ředitelkou povoleno). Pro přenos informací uvnitř školy vůči zaměstnancům se v rámci operativního řízení běžně využívá nástěnky ve sborovně a vnitřního telefonního spojení řídicího centra s kabinety.

Ředitelka školy zavedla systém metodických sdružení (2), předmětových komisí (15) a různých poradců, referentů, metodiků a pracovníků odpovědných za plnění většiny stálých úkolů. Součástí systému je komise třídních učitelů. Pro metodické orgány je na základě znalostí o dlouhodobé činnosti školy vypracován rámcový plán, který je příslušnými pracovníky v každém školním roce konkrétně doplňován. Ředitelka vytvořenou soustavu poradních a metodických orgánů účelně využívá pro efektivní jednání na pravidelných poradách vedení.

Předávání didaktických zkušeností a uvádění začátečníků do praxe mají na starosti pověření učitelé. Jejich činnost je v rámci dlouhodobě vytvářeného fungujícího systému prokazatelná konkrétními zápisy o provedených kontrolách a hospitacích a o přípravě svěřenců na každou hodinu. Vedení nepedagogických zaměstnanců se uskutečňuje formou provozních porad a následně přímými kontrolami nadřízených pracovníků.

Dokument „Vnitřní kontrolní systém“ obsahuje seznam sledovaných jevů, kontrol různých činností pedagogů, dále časové rozvržení pravidelných kontrol a měsíční plány hospitací. O provedených hospitacích jsou vedeny zápisy, v nichž je část popisná a část jevová, místo pro formulaci závěru a rubrika pro podpis vyučujícího s možností napsat vlastní vyjádření. Četnost hospitací uskutečněných ředitelkou a jejími zástupci je nadprůměrná (u každého v průměru tři provedené hospitace v měsíci). Výsledky kontrol provozních pracovníků se uvádějí v zápisech a jsou podkladem pro finanční ohodnocení pracovní aktivity jednotlivců.

Výsledkem dlouhodobého plánování v oblasti lidských zdrojů je zajištění bezproblémového generačního střídání zaměstnanců. Konkrétně jde o ukončení odborné přípravy vytypované budoucí výchovné poradkyně a předávání funkce vedoucí předmětové komise během celého školního roku. Ředitelka vede podrobnou evidenci zájemců o zaměstnání včetně získaných osobních referencí.

Pro další vzdělávání pedagogických pracovníků v období 2001 – 2005 jsou formulovány prioritní oblasti s potřebou prohloubení odbornosti. Důraz je kladen na zlepšování jazykových dovedností učitelů nejen cizích jazyků, ale i ostatních předmětů, na realizaci rozvoje počítačové gramotnosti a na vyjmenované obory (např. výchova k volbě povolání, rodinná a občanská výchova, životní prostředí, specifické poruchy učení a chování, nové trendy, metody, formy a prostředky ve výchovně vzdělávacím procesu). Konkretizace pro aktuální školní rok obsahuje jména účastníků a finanční zajištění vyjmenovaných akcí. Jako rezerva je uvedeno deset oblastí, v nichž by další vzdělávání pedagogů školy bylo žádoucí.

Všichni pedagogičtí pracovníci jsou seznámeni se systémem hodnocení a odměňování. Písemnou formou jsou zpracovány zásady pro čerpání osobních příplatků a odměn a podrobně jsou stanovena kritéria pro jejich přiznání. Na základě provedených kontrol a hospitací jsou jednotlivci pravidelně dvakrát ročně seznamováni s výsledky hodnocení a s případnými změnami, které vyvolaly v jejich platových výměrech. Během příslušného jednání ředitelka školy s každým pracovníkem prodiskutuje jeho předem připravené sebehodnocení.

Úroveň personálních podmínek je hodnocena stupněm vynikající, poněvadž umožňuje efektivně realizovat vzdělávací program vzhledem ke schváleným učebním dokumentům.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI V PŘÍRODOVĚDNÝCH A JAZYKOVÝCH PŘEDMĚTECH A V INFORMATICE VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM
--

Pro výuku fyziky, chemie, přírodopisu, cizích jazyků a informatiky má škola specializované učebny, z nichž pouze některé jsou vybaveny jako odborné, jiné slouží zároveň jako kmenové třídy. Žákovský nábytek v nich není nový, rozvody plynu do lavic nejsou funkční. Rozvod elektřiny v učebně fyziky je využíván pro realizaci některých demonstrací a laboratorních

prací. Pomůcky jsou většinou uloženy ve skříních v učebnách, pro realizaci laboratorních prací chybí pracovny. Pro cizí jazyky jsou určeny tři učebny vhodně vybavené didaktickou technikou, v jedné z nich je sluchátková souprava. Vybavení pomůckami pro výuku anglického a německého jazyka je na velmi dobré úrovni (nástěnné tabule s přehledy gramatiky, kartičky, magnetofonové kazety, kompaktní disky s nahrávkami pohádek, malé slovníky pro žáky, cizojazyčné mapy). Počítačová učebna byla vybavena v rámci programu Internet do škol celkem dvanácti žákovskými pracovišti. Všechna lze připojit k internetu. Učebna je proti poškození drahého zařízení chráněna okenními i dveřními uzamykatelnými mřížemi. Výzdoba ve specializovaných učebnách je vztahována k příslušnému předmětu a v současnosti působí příjemným estetickým dojmem. Žákovský nábytek v kmenových třídách je postupně vyměňován za nový, didaktická technika v nich není trvale instalována. Ve škole mají učitelskou knihovnu (1500 svazků) a žákovskou knihovnu (4000 svazků). Obě jsou v rámci ekonomických možností moderně doplňovány a plní své funkce. Např. pro výuku českého jazyka jsou k dispozici nová vydání školních Pravidel a Slovníku spisovné češtiny. Pro všechny žáky jsou zajištěny potřebné učebnice, žákům s vývojovými poruchami učení jsou se souhlasem ředitelky pořizovány buď učebnice vhodnější nebo další jako doplňující. V kabinetech se učitelé obvykle tísň v malých místnostech se starším nábytkem, chybí počítačová výbava. Z didaktické techniky mají vyučující k dispozici několik starších zpětných projektorů a tři videa, učitelé jazyků mají možnost používat diskové i magnetofonové přehrávače.

V posledním období byly pořízeny výukové programy pro práci na počítačích pro začátečníky a pokročilé. Pokud jde o odbornou literaturu pro kabinet cizích jazyků, je žádoucí postupné doplňování stávajícího fondu velkými slovníky a mluvnicemi cizích jazyků.

Výpočetní technika slouží prostřednictvím programu Bakalář efektivnějšímu řízení školy, administrativě a provozně ekonomickým účelům. Dodavatel akce Internet do škol tuto techniku propojil společnou sítí s počítači výukovými.

Součástí zavedeného kontrolního systému je časté sledování využívání fondu učebních pomůcek a didaktické techniky ve výuce. Zlepšování stavu modernizací učebních pomůcek se děje postupně způsobem „od požadavků předmětových komisí přes plán priorit k realizaci v rámci finančních možností školy“. Nefunkční a neopravitelné prostředky jsou průběžně navrhovány k vyřazení.

Úroveň materiálně-technických podmínek umožňuje realizovat vzdělávací program sledovaných předmětů vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a je hodnocena stupněm dobrý.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY V PŘÍRODOVĚDNÝCH PŘEDMĚTECH, JAZYKOVÝCH PŘEDMĚTECH A V INFORMATICE VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM V DOBĚ INSPEKCE

Vzdělávací program

Škola realizuje vzdělávací program Základní škola schválený MŠMT pod č.j. 16 847/96-2 dne 30. dubna 1996 a upravený metodickým pokynem k realizaci rozvojového programu „Rozšíření učebních plánů vzdělávacích programů pro základní vzdělávání“ o dvě vyučovací hodiny, č.j. 31 172/2002-22 ze dne 12. února 2003 s účinností od 1. září 2003. Navýšené dvě vyučovací hodiny byly do učebního plánu zařazeny jako disponibilní časová dotace, kterou ředitelka školy použila pro zvýšení hodinové dotace dějepisu v 8. ročníku a matematiky v 9. ročníku o jednu vyučovací hodinu týdně.

Podle citovaného metodického pokynu je použití přidaných dvou hodin v podmínkách školy provedeno správně. Celková úprava učebního plánu posouzená na základě několikaletých zkušeností s výsledky žáků u přijímacích zkoušek na střední školy a dosažených úspěchů žáků v různých soutěžích (viz dále) se jeví jako vhodná. Aktuálně platný učební plán byl porovnán s rozvrhem hodin a s reálnou výukou prostřednictvím zápisů o probraném učivu v třídních knihách. Výsledkem je zjištění obsahující soulad týdenní časové dotace s používaným učebním plánem a v rámci určité tolerance (mimo některých gramatických jevů v angličtině) také probíraného učiva s učebními osnovami. Zápisy v předložených třídních knihách průkazně zachycují průběh vzdělávání.

Výuku německého jazyka nebylo možné ve všech ročnících zahájit, některé skupiny jsou málo početné. Při plánování obsahu výuky německého jazyka v jednotlivých ročnících 1. a 2. stupně vyučující vycházejí z platných osnov.

Stále více rodičů i žáků dává při volbě cizího jazyka přednost anglickému jazyku. Při plánování jeho výuky přesunuly vyučující probírání některého gramatického učiva, s jehož prvním uvedením počítají osnovy 5. ročníku, do ročníků vyšších. Jde o budoucí čas vyjádřený pomocí will (z ročníku pátého až do ročníku sedmého) a nepočítá se s probíráním předpřítomného času. Přechod z jedné sady učebnic anglického jazyka na sadu jiného nakladatelství nebyl zvládnut, takže v tomto školním roce se žáci 7. a 8. ročníku vzdělávají podle učebnice pro 6. ročník a žáci 9. ročníku podle učebnice určené pro 7. ročník.

Výuka je v souladu s učebními dokumenty vzdělávacího programu s výše popsanou výjimkou v anglickém jazyce.

Stanovení začátku vyučování, délky přestávek a určení polední pauzy vyhovují právním předpisům. Skladba rozvrhu hodin staví na první místo profit žáků, nemá psychohygienické závady a ukazuje na kvalitní pedagogické zkušenosti ředitelky školy. Řád školy je obsáhlý dokument, v němž jsou detailně řešeny práva a povinnosti všech pracovníků, třídních učitelů, žáků a rodičů. Byl projednán a schválen členy odborové organizace a na schůzi pedagogické rady (28. srpna 2003). Během třídnických hodin byl přiměřeně objasněn žákům. Pro každou odbornou učebnu platí konkrétní a účelný provozní řád, s jehož obsahem jsou žáci podle zápisů v třídních knihách seznámeni.

Informační systém vůči rodičům je detailně promyšlený; v celoročním plánu jednání pedagogické rady jsou uvedeny vedle rámcových programů třídních schůzek (pětkrát v roce) také třídní konzultace na závěr každého čtvrtletí o prospěchu a chování dětí. Takto pojatý systém umožňuje podávat informace o pedagogických a sociálních problémech, které musí rodiče a pedagogičtí pracovníci společně řešit.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu je funkční.

Výchovné poradenství se zaměřuje na oblasti profesionální orientace žáků, péče o žáky s vývojovými poruchami učení a chování a prevence negativních jevů. Systém zajištění jednotlivých oblastí je promyšlený a funkční, konkrétní termínované aktivity jsou součástí celoročního plánu. Výchovná poradkyně realizuje vhodnými prostředky a formami činnost poradenskou, informační a metodickou, kterou směřuje k žákům, rodičům i pedagogickým pracovníkům. Koordinuje spolupráci učitelů vyučujících ve speciálních třídách a učitelů, kteří pracují se žáky s diagnostikovanými poruchami učení a spolupracuje s vnějšími partnery. Odpovídající pozornost věnuje žákům z méně podnětného sociálního prostředí, kteří po přechodnou dobu navštěvují školu.

V evidenci výchovné poradkyně byli v době inspekce dva integrovaní žáci a sto žáků s diagnostikovanou specifickou poruchou učení. Náprava poruch je zajištěna po stránce materiální i metodické.

Výchovné poradenství přispívá ke zlepšení výchovně-vzdělávacího procesu.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice a přírodovědných předmětech

Hospitace se uskutečnily u šesti učitelů vyučujících ve třídách 5. – 9. ročníku, běžných i speciálních, a to v matematice, fyzice a chemii. Týdenní počet hodin všech sledovaných předmětů se shoduje s učebním plánem.

Učivo v jednotlivých hodinách navazovalo na látku již probranou. Obsahově odpovídalo osnovám, časová dotace i termín zařazení zpracovanému tematickému plánu. Výukový cíl byl stanoven s přihlédnutím k aktuálnímu složení kolektivu, nedostatek metodických zkušeností nebo nepřiměřená náročnost úloh zapříčinily, že ne vždy byl dosažen. Příprava učitelů na vyučování je s ohledem na nedostatek pomůcek a pracovních materiálů náročná. Přístup k žákům se specifickými poruchami učení potvrzoval, že vyučující mají potřebné informace a individuální vzdělávací potřeby respektují.

V hospitovaných hodinách vyučovali učitelé s požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilostí. Méně zkušení pedagogové se dopouštěli převážně metodických, ale i odborných chyb.

Ne všechny kmenové učebny poskytují s ohledem na aktuální stav žáků prostor pro změny v organizaci hodiny. Výzdoba je obsahově neurčitá, podnětnost prostředí k vyučovaným předmětům nesměruje, celkový estetický dojem není příznivý. Až na odbornou učebnu fyziky schází nástěnné metodické pomůcky a další informační materiály k aktuálnímu učivu. Výuka není zajištěna potřebnými učebními pomůckami, alarmující stav je zejména v chemii, ale i ve fyzice. Pomůcky, které mají učitelé k dispozici, jsou zastaralé a mnohé již nepoužitelné. Konstatovaný stav spolu s absencí didaktické techniky potvrzuje, že nepříznivý stav je dlouhodobou záležitostí. Učitelé se snažili podpořit efektivitu hodin a potřebné pomůcky zajistili. Zásada názornosti byla v potřebné míře uplatňována ve fyzice, chemii i v matematice. Někdy se vyučující spokojili jen s využitím tabule a učebnic. V Matematice byl výběr úloh nebo úkolů často zprostředkováván pracovními listy. V jedné hodině pracoval vyučující se zpětným projektorem.

Učitelé uplatňovali základní typ hodiny (opakování učiva, nová látka, její procvičování), jednotlivým částem věnovali převážně odpovídající časový prostor. Cílenou diskusi a práci s chybou podporovali porozumění aplikovaných postupů. Nedostatkem v Matematice byla zúžená možnost kontroly správnosti řešení, která se omezovala na výsledek práce žáka u tabule. Výši podílu aktivních žákovských činností negativně ovlivňovala scházející diferenciací. V Chemii vycházelo nové učivo z experimentu a životních zkušeností žáků, ve Fyzice bylo podporováno demonstrací jevu. Zvolené metody podporovaly tvorbu uceleného systému znalostí. V hodinách převažovala frontální činnost, část učitelů ji doplňovala skupinovými aktivitami, kdy žáci pracovali s různými zdroji informací. Zadané úkoly řešili samostatně a podle pokynů vzájemně spolupracovali. Učitelé průběžně prováděli kontrolu a poskytovali zároveň potřebnou pomoc. Při samostatné práci se tempo přizpůsobovalo žákům pomalejším, odpočinkové a relaxační činnosti v průběhu vyučovacích jednotek zařazovány nebyly.

V hodinách nescházela účinná úvodní motivace. Průběžně žáky aktivizovaly jednoduché problémové otázky s následnou klasifikací, zavedený systém bodování skupin a klasifikace dílčího výkonu. V hodinách procvičování, kdy byli žáci jednostranně zatíženi v delším časovém úseku, průběžná motivace scházela.

V příznivém klimatu tříd bylo patrné akceptování pravidel vzájemné komunikace. Žáci měli prostor pro vyjádření vlastního názoru, ne vždy jej však byli ochotni využít. Učitelé vyžadovali od žáků přesné definice odborných pojmů a jasné vyjádření vztahů, vhodně byla rovněž prezentována práce skupin. Prvky osobnostní a sociální výchovy byly přirozenou součástí probíhajícího výchovně-vzdělávacího procesu.

Frekvence známek v žákovských knížkách potvrzuje, že učitelé průběžně klasifikují nejen písemné práce a dílčí samostatné práce, ale i aktivitu v hodinách. Touto formou poskytují žákům příležitost k sebehodnocení. V hodinách zaměřovali opakovací otázky na pochopení širšího významu učiva. Hodnocení práce kolektivu vzhledem k dosažení cíle hodiny prováděli učitelé jen výjimečně.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice a přírodovědných předmětech jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech český jazyk, anglický jazyk a německý jazyk

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v předmětech český jazyk, anglický a německý jazyk je založeno na poznatcích z hospitací ve třídách 1. a 2. stupně ve čtyřech vyučovacích hodinách německého jazyka a ve čtyřech hodinách anglického jazyka; u českého jazyka šlo o čtyři hodiny ve všech čtyřech ročnících 2. stupně ve všech složkách předmětu.

Vyučující postupovali v průběhu hodin vždy podle stručných písemných příprav. Na počátku vyučovací hodiny byl ve většině případů oznámen alespoň stručně cíl hodiny. Individuální vzdělávací potřeby žáků byly respektovány už ve fázi přípravy. Probírané učivo navazovalo na poznatky, jež žáci získali v předchozích letech. Celkově je plánování výuky českého a německého jazyka hodnoceno jako vynikající. Problémy s plánováním jazyka anglického vyžadují okamžitý zásah vedení školy, jelikož v některých ročnících má plánování anglického jazyka nevyhovující úroveň.

Všichni vyučující českého jazyka ve třídách 2. stupně získali odbornou a pedagogickou způsobilost, což mělo pozitivní vliv na všechny sledované oblasti výuky českého jazyka. Jelikož část z vyučujících získala odbornou a pedagogickou způsobilost přímo pro výuku cizího jazyka v základní škole a ve zbývajících případech jde o zkušené vyučující s dlouhou praxí, byly hospitované hodiny většinou metodicky vcelku zvládnuty, pokud jde o výuku samotnou.

Materiální podmínky pro jazykovou výuku rovněž podpořily splnění naplánovaných cílů výuky (jazykové příručky, magnetofony, kazety, kartičky, obrazový materiál, počítačový program).

Při práci s žáky převažoval frontální způsob výuky. V několika případech byla vhodně zařazena i práce ve dvojicích či ve skupinách. Vnitřní členění hodin podporovalo aktivitu žáků. Bylo pamatováno i na relaxaci, jindy se střídaly různé náročné činnosti, takže tempo výuky bylo přiměřené. Při výuce českého jazyka nebyla použita didaktická technika. Při výuce cizích jazyků byly použity kazetové magnetofony a nahrávky, ale prostor pro ně nebyl vždy dostatečný. Vyučující obvykle vedli cizojazyčnou výuku pomocí českých pokynů (i ve vyšších třídách). Cizojazyčné pokyny se objevily nejčastěji při práci s učebnicemi. Někdy však došlo ke zbytečnému, ba dokonce k nežádoucímu překládání už osvojených pokynů do českého jazyka. Vyučujícím se v hospitovaných hodinách cizích jazyků nedařilo prosadit v dostatečném rozsahu nácvik a upevňování komunikativních dovedností žáků pomocí dialogů či delšího samostatného projevu žáků. Jednotlivé chyby ve výslovnosti byly vyučujícími sice opravovány, ale plánovitě nebyla nácviku výslovnosti pozornost věnována. Při výuce českého jazyka naopak vyučující podporovali rozvoj komunikativních dovedností

žáků pomocí mluvních cvičení, snažili se vhodnými otázkami vést žáky k vyjádření vlastního stanoviska, iniciovali diskusi o probrané ukázce.

Vyučující českého jazyka pamatovali na motivaci žáků. Velmi vhodně využili blízkých Velikonoc a snažili se i o výchovné využití dalšího probíraného učiva, promyšleně navozovali motivačně působící situace. Nezapomněli ani na závěrečné shrnutí učiva. Ve většině hospitovaných hodin cizího jazyka lze hovořit o vcelku průměrné úrovni při zařazení motivačních aktivit. Plánovaný obsah hodiny a cíl hodiny byl sice oznámen, často však chyběla motivace pomocí příkladů z praxe, poukaz na využití probíraného učiva, upozornění na nejčastější chyby či obtížné úseky učiva. Část vyučujících dovedla zařadit motivační aktivity doporučené osnovami pro jazykovou výuku (píseň, říkanka, jazyková hra s konkrétním zacílením). Celkově však neměly zmíněné aktivity žádoucí rozsah. Dařilo se přesto udržet zájem většiny žáků o předmět. Jen v části hodin se v závěru objevilo shrnutí učiva a zhodnocení hodiny.

Ve většině hodin převládala potřebná pracovní atmosféra, žáci až na výjimky akceptovali pravidla komunikace ve třídě. Obvykle ale byla komunikace mezi vyučujícími a žáky jednostranná, jednosměrná. Část vyučujících (s výjimkou učitelů českého jazyka) nepocítovala potřebu zjistit názory žáků. Nepotřebovali se ujistit, zda žáci vše pochopili, zda nemají doplňující otázky (viz také zmíněná absence shrnutí, hodnocení a sebehodnocení na konci hodiny). Většina vyučujících správně reagovala na žákovské chyby. Dokázali je citlivě opravit, aby žáky neodradili či neponížili. Objevil se však i jeden případ, kdy byly vcelku běžné žákovské chyby před celou třídou nepřiměřeně zdůrazňovány.

Ve většině sledovaných hodin dostalo žádoucí prostor hodnocení žáků jak známkou, tak i pochvalou. Žáci však nebyli vybízeni k hodnocení spolužáků a k sebehodnocení.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu český jazyk, anglický a německý jazyk jsou hodnoceny stupněm velmi dobrý.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu informatika

Informatika je do učebních plánů školy zařazována jako volitelný dvouhodinový předmět a třídy se pro jeho výuku dělí v závislosti na počtu žáků do dvou nebo tří skupin. Vyučování realizuje jeden učitel s jednoletou pedagogickou praxí, který studuje vysokoškolský obor pro získání odborné způsobilosti. Jeho písemná příprava na vyučování byla provedena pečlivě, podrobně a ve správné struktuře. Zdůrazňovala naplňování didaktických zásad (především názornost výuky), cíle výuky byly stanoveny přiměřeně pro příslušný ročník. Vyučující měl připraveny trojrozměrné pomůcky a tematicky i esteticky vhodné transparenty. Aktuální učivo navazovalo na předcházející témata a ve sledovaných hodinách bylo podáváno přiměřeně odborně správně.

Vhodnost vybavení a uspořádání jediné počítačové učebny ve škole bylo již popsáno výše v kapitole o materiálních podmínkách vzdělávání. Pro doplnění lze uvést zjištění, že v učebně byl funkční zpětný projektor, projekční plocha a laserová tiskárna, že žáci měli k dispozici odborné, obsahově přiměřené učebnice a že učebna je pro výuku Informatiky využívána ve čtrnácti hodinách týdně.

Těžiště vyučování bylo organizováno formou samostatné práce pozitivně motivovaných žáků po předchozím zadání úkolů a vysvětlení instrukcí. Učitel si počínal zkušeně, nebyl ve své kontrolní a hodnotící funkci dominantní, nenásilně prováděl zjišťování úrovně vědomostí a dovedností žáků, kontroloval a parafoval jejich sešity. Tempo výuky určovali především žáci. Vzájemné vztahy byly realizovány s důvěrou v kvalitu komunikace a ze strany vyučujícího s ohledem na rozvoj žákovských komunikačních dovedností.

Hodnocení žáků bylo prováděno přirozeně a bez vyvolávání stresu. Počet získaných známek je dostačující pro objektivní klasifikaci.

Výuka Informatiky je hodnocena stupněm vynikající.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Ředitelka školy soustavně dbá na kontrolu hodnocení znalostí žáků a jejich uplatnění v přijímacích zkouškách na střední školy. Současný projekt „Kvalita 2004“ podporovaný odborem školství, mládeže a sportu Krajského úřadu v Ostravě umožňuje bezplatně získat pomocí testů SCIO v rámci tříd i předmětů objektivní výsledky porovnávající kvalitu vzdělávání ve sledované škole s jinými základními školami a žáci dostanou nezvyklý rozbor své práce. Plánuje se rozšíření popsaného způsobu sebeevaluace i pro závěr vzdělávání na prvním stupni, případně podle nabídky i v dalších ročnících. Pedagogové se v rámci dalšího vzdělávání účastní potřebných školení.

Zadání čtvrtletních prací v matematice a českém jazyce připravuje vždy jeden učitel předmětu pro celý ročník, projednávají se v metodických sdruženích a předmětových komisích, výsledky se analyzují a slouží ke srovnávání úrovně jednotlivých tříd. Pro speciální třídy se práce upravují s přihlédnutím k možnostem a předpokladům žáků. Analýzu příčin nedostatků provádějí předmětové komise. Opatření přijímá ředitelka školy hlavně formou zvýšené intenzity hospitační činnosti.

Průběh sledovaného vzdělávání a výchovy je celkově hodnocen stupněm velmi dobrý.

TEMATICKÁ ZJIŠTĚNÍ

Ve škole proběhlo v rámci inspekce tematické zjišťování úrovně výuky německého jazyka.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Porovnatelné údaje ve zřizovací listině a v rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení jsou v souladu.

Škola poskytla inspekci přehled nejlepších výsledků, kterých dosáhli v aktuálním a minulém školním roce její žáci v nejrůznějších soutěžích. Z obsáhlého přehledu byly vybrány ty z akcí, které souvisely s hospitovanými předměty; v minulém školním roce získali žáci 1. místo v městském kole recitační soutěže, letos byla na úspěchy produktivnější matematika (1. místo v okresním kole Klokánka 2004 a 7. místo v krajském kole Matematické olympiády).

Rada školy není ustanovena.

Škola rozvíjí systém volnočasové péče o své žáky. Je založeno a v různých pravidelných intervalech funguje celkem dvacet osm zájmových kroužků s pestře rozmanitými náplněmi (sportovními, reedukačními, hudebními nebo pracovními).

Všechny pavilony školy jsou propojeny koridory s plechovými a skleněnými stěnami, které jsou za desítky let existence značně poškozeny, obestavěné prostory se nedají v chladných obdobích roku temperovat, dokonce netěsní proti dešti, ani proti sněhu. Škola má pro příští rok zřizovatelem přislíbenou jejich generální opravu.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí MŠMT o změně zařazení do sítě škol s účinností od 1. 1. 2003 – č.j. 14 907/03-21 ze dne 30. 6. 2003.
2. Úplné znění zřizovací listiny Základní školy Ostrava – Hrabůvka, Klegova 27 ze dne 30. 10. 2002.
3. Doklady o dosaženém vzdělání všech pedagogických pracovníků školy.
4. Rozvrh hodin pro II. pololetí šk. roku 2003/2004.
5. Jmenování výchovné poradkyně ze dne 1. 9. 1990.
6. Organizační řád č. 2 ze dne 2. 1. 2004 včetně přílohy organizačního řádu.
7. Rámcový plán práce metod. orgánů na ZŠ Klegova – bez data.
8. Zápis z porady vedení školy ze dne 22. března 2004.
9. Třídní knihy tříd IV., V.A, V.B, V.C, VI.A, VI.B, VII.B, VII.D, VIII.A, VIII.B, IX.A, IX.B, IX.C ve školním roce 2003/2004.
10. Seznam zkratk učitelů – školní rok 2003/2004.
11. Sešit začínajícího učitele (pol. č. 30 v seznamu zkratk učitelů ve školním roce 2003/2004).
12. Zápis z provozní porady všech zaměstnanců ze dne 22. března 2004 (včetně prezenční listiny).
13. Vnitřní kontrolní systém ve školním roce 2003/2004.
14. Záznam o hospitaci – vnitřní tiskopis školy.
15. Zápis o provedené kontrole úklidu ze dne 1. dubna 2004.
16. Plán personálního rozvoje pedagogických pracovníků na období 2001 – 2005 ze dne 3. září 2001.
17. Plán personálního rozvoje pedagogických pracovníků školy v rámci DVPP ve školním roce 2003/2004 ze dne 28. srpna 2003.
18. Systém hodnocení a odměňování zaměstnanců ze dne 28. srpna 2003.
19. Plánování v ekonomické oblasti pro výchovně vzdělávací činnost – část plánu školy – projednáno na pedagogické radě dne 23. ledna 2003
20. Provozní řád učebny chemie ze dne 1. 9. 2003.
21. První pomoc při zasažení chemikáliemi ze dne 1. 9. 2003.
22. Provozní řád učebny fyziky ze dne 1. 9. 2003.
23. Řád jazykové učebny ze dne 1. 9. 2003.
24. Řád pro užívání počítačové učebny ze dne 3. 9. 2003.
25. Provozní řád k Prováděcí smlouvě – počítačová učebna – bez č.j., bez data.
26. Učební plán vzdělávacího programu Základní škola – rozšířené vyučování tělesné výchovy, č.j. 29 738/96-22-50 – školní rok 1999/2000 – platí pro třídy VI.B, VII.C, VIII.D.
27. Učební plán vzdělávacího programu Základní škola – rozšířené vyučování tělesné výchovy, č.j. 29 738/96-22-50 – školní rok 2000/2001 – platí pro třídy VII.B, VIII.C, IX.D.
28. Učební plán vzdělávacího programu Základní škola – rozšířené vyučování tělesné výchovy, č.j. 29 738/96-22-50 – školní rok 2001/2002 – platí pro třídu VIII.B.

29. Učební plán vzdělávacího programu Základní škola – rozšířené vyučování tělesné výchovy, č.j. 29 738/96-22-50 – školní rok 2002/2003 – platí pro třídu IX.B.
30. Učební plán vzdělávacího programu Základní škola – č.j. 16 847/96-2 – školní rok 2001/2002 – platí pro třídy 1. – 7. ročníku, VI.B, VIII.A.
31. Učební plán vzdělávacího programu Základní škola – č.j. 16 847/96-2 – školní rok 2002/2003 – platí pro třídy 1. – 8. ročníku, VI.D, IX.A.
32. Učební plán vzdělávacího programu Základní škola – č.j. 16 847/96-2, 31 172/2002-22 – školní rok 2003/2004 – platí pro třídy 1. – 9. ročníku mimo VI.A.
33. Učební plán vzdělávacího programu Základní škola – rozšířené vyučování tělesné výchovy, č.j. 29 738/96-22-50, 31 172/2002-22 – školní rok 2003/2004 – platí pro třídu VI.A.
34. Zvonění na ZŠ Ostrava – Hrabůvka, Klegova 27 – bez data.
35. Řád školy ze dne 27. srpna 2003.
36. Využívání spolupráce rodičů – část plánu školy – projednáno na pedagogické radě dne 23. ledna 2003.
37. Plán pedagogických rad – školní rok 2003/2004 – ze dne 28. srpna 2003.
38. Rámcový plán třídnických hodin – školní rok 2003/2004 – ze dne 28. srpna 2003.
39. Celoškolní výsledky testování SCIO – školní rok 2003/2004.
40. Přehled nejúspěšnějších výsledků ze dne 8. dubna 2004.
41. Přehled kroužků 2003/2004 – bez data.
42. Výroční zpráva o činnosti školy – školní rok 2002/2003 – projednáno na pedagogické radě dne 27. 6. 2003.

ZÁVĚR

Pro personální podmínky vzdělávací a výchovné činnosti je charakteristická vysoká odborná kvalifikace sestávající z odborné a pedagogické způsobilosti všech pedagogických pracovníků. Tomu odpovídá velmi nízký počet neodborně vyučovaných hodin (7 % z týdenního rozvrhu inspekci sledovaných hodin).

Materiálně – technické podmínky vzdělávací a výchovné činnosti ve sledovaných předmětech je potřeba podrobit modernizačnímu procesu, nicméně i ve stávajícím stavu umožňují plnění vzdělávacích a výchovných cílů stanovených vzdělávacím programem. Před zimou tohoto kalendářního roku by zřizovatel měl investovat do opravy spojovacích koridorů mezi školními pavilony a zajistit tak zdravé prostředí v interiérech celé školy.

Průběh a výsledky vzdělávání v inspekci sledovaných předmětech byly hodnoceny nejhůře stupněm velmi dobrý. Ukazuje to na kvalitní pedagogické zkušenosti učitelů, případně u začátečníků na velmi efektivní metody jejich vedení.

Poslední inspekce proběhla ve škole v březnu 1999. Předmětem inspekce byly tehdy podmínky a průběh vzdělávání v matematice, občanské a rodinné výchově. Vybavení didaktickou technikou bylo tehdy prohlášeno za dostatečné. Od té doby přibyla výše popsaná učebna výpočetní techniky a byl podle vydaného doporučení postupně inovován školní nábytek. Kontrolní systém již tehdy inspekci zaujal svou promyšleností a účinností.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Ing. Petr Bujok
Členové týmu	Mgr. Věra Dufková
	Mgr. Vladislav Vančura

Další zaměstnanci ČŠI Hana Strachotová
Jaroslava Sivková

Ve Frýdku-Místku dne 8. června 2004.

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 9. června 2004

Razítko

Ředitelka školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Mgr. Eva Holušová, ředitelka školy

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekce do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, ul. Politických obětí 128, 738 02 Frýdek-Místek. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství, mládeže a sportu, 28. října 117, 702 18 Ostrava	2004-06-25	n-1160/04-005134
Zřizovatel – Statutární město Ostrava, Městský obvod Ostrava – Jih, Horní 3, 700 30 Ostrava - Hrabůvka	2004-06-25	n-116104-005134
Rada školy není ustanovena.		

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.